ς περιφανοῦς οἰκογενείας τῶν Γαλβατρὸν δὲ Φερουλλιάκ, Παπῆ Ἀναζεναί.

— Φτάζτε καὶ σεῖς λιγάκι γι' αὐτό, λοχαγέ μου, ἐπανέλαβε ὁ ὑπόλ... αγὸς ὕστερ' ἀπὸ λίγων στιγμῶν σιωπή.

— Φταίω ἐγὼ γιὰ τὴν κατάντια μου; ρώτησε ὁ Φερουλλιάκ.

— Ἀναμφιβόλως. Γιατὶ νόρθῆτε νὰ ταφῆτε μόνος σας σ'αὐτὸν τὸν ἀ... ἀνο τόπο; Ἂν βρισκόσαστε στὸ Παρίσι, θὰ μπορούσατε κάνατε καλύτερα χρῆσι τῶν προτερημάτων σας... Οἱ καλοὶ ἀλοι τῆς ξιφασκίας σημέρα, καὶ σεῖς φημιζόσαστε ν ξιφομαχικὴ δεινότητά σας. Ἐξαλλου στὸ Παρίσι περγάει σήμερα πολὺ εὔθυμα τὴ ζωή του.

— Κοῦνε λοιπὸν πολὺ εὔθυμα σήμερα στὸ Παρίσι; ρώτησε ὁ λιάκ ἀναστενάζοντας.

— Μά, λείπετε, πολὺ καιρὸ ἀπ' τὴν Πρωτεύουσα; τὸν ρώτησε ηκτος ὁ ὑπολοχαγός.

— Χμ... Χμ... ναί! Ἐξακολουθεῖ ὁ βασιλεὺς νὰ παρακολουθῆ λάσεις καὶ τὶς ἱπποδρομίες; ..

— Ὁ ὑπολοχαγός, ἀντὶ νὰ ἀπαντήσῃ στὴν τελευταία ἐρώτηση ουλλιάκ, χύπηπε δυνατὰ τὸ μετωπό του καὶ ἀνεφώνησε:

— Τί κάθομαι καὶ λέω τώρα!... Μοῦ φαίνεται, λοχαγέ πὼς κο... τε τὸν παλιὸ μαθητή σας!... Μὰ ἐσεῖς δὲν εἶσαστε πρὸ ἕξη τὸ Παρίσι;

— Ἀπό! πέρασαν ἕξη μῆνες ἀπὸ τότε.

— Ναί, τώρα θυμᾶμαι, ὑπῆρξατε ὁ ἥρως ἀφίμου ἐκείνης ἱστορίας...

— Ποιᾶς ἱστορίας;

— Ἀ, τῆς διπλῆς ἐκείνης μονομαχίας, ἡ ἶχε ἀπασχολήσει ὅλο τὸ Παρίσι.

— Ἀκροπράγματα. ἀγαπητὲ ὑποκόμη, ὁ Φερουλλιάκ. Καὶ ὅμως: γι' αὐτὰ ροπράγματα μὲ βλέπετε σήμερα περι... νο, δυστυχισμένο, καταδικόμενο καὶ συνεπῶς δυαρεστημένο.

— Ἀκροπράγματα θεωρεῖτε λοιπὸν ἐσεῖς; ὸ δύο ἀνδρῶν καὶ τὴν καταδίκη μιᾶς σὲ βασανιστήρια;

— Ἐσεῖς ὑποκόμη, γνωρίζετε τὴν ὑπόθε... χα στὶς γενικὲς γραμμές της. Γνωρί... ως καὶ τὶς λεπτομέρειες;

— Τὶς ἀγνοῶ καθ' ὁλοκληρίαν.

— Ἀκούσατε λοιπόν. Ἦταν τότε ἡ καλὴ τῆς ζωῆς μου. Ναί, ναὶ διασκέδαζα ἀπου λιγάκι... Εἶχα μιὰ νεαρὰ καὶ ιλη ποὺ καθότανε στὴν ὁδὸ Γλατινύ, ην Μαρσέζα; διέκοψε ὁ ὑπολοχαγός.

— Ἀκριβῶς, τὴν Μαρσέζα. Μὰ ἡ νέα αὐ... τὴ ἦταν τόσο φιλελεύθερη ὥστε ἐνῶ συμπα... θοῦσε ἐμένα, συμπαθοῦσε συγχρόνως κι' ἕνα ψηλὸ ... ἀβολοσκώτο, Ρυβέρτο Στοὺπσρτ ὀνό... ματι, ... ὁ καθολικὸ κι' ἀπ' αὐ ὀν ἀκόμη τὸν παπ... ῶ; καὶ κάποιο λουθηρανὸ ἱππότη τὸν Μ... ράν. Καταλαβαίνετε βέβαια τώρα καὶ ... ος σας ὅτι ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις ἡ θέ... ου ἦτανε πολὺ λεπτή. Καὶ μὴ νομί... σετε τώρα πὼς μ' ἐνδιέφερε καθόλου ἂν ἡ μικρ... ου φίλη ἦταν καθολική, ἢ λουθηρανή.

Ἐκεῖνο ... ποὺ μ' ἐνδιέφερε ἦταν ἡ ἐπιμονή τῆς Μαρσέζας νὰ θέ... σῶνε καλὰ νὰ μὲ ἀποσπάσῃ ἀπ' τοὺ: κόλπους τῆς εἰδωλολα... τρείας καὶ νὰ μὲ ἀναγκάσῃ ν' ἀσπασθῶ μιὰν ἀπ' εἰς δυὸ θρησκείες. Νὰ γί... νω δηλαδὴ ἢ Καθολικὸς ἢ Λουθηρανός. Τοῦ κάκου τὴν πα... ρακαλοῦσα νὰ μ' ἀφήσῃ ἥσυχο μὲ τὴ θρησκομανία της καὶ νὰ κοι... τάζουν καλύτερα τὸν ἔρωτά μας. Μ' ἐπρόδιδε βέβαια. Τὴν εἶχα πιάσει ἀπότε σκαστή. Μά, ὅπως ξέρετε, δὲν εἶμαι καθόλου ζη... λιάρης. Μολαταῦτα ἐκείνη ἐξακολουθοῦσε τὸ γουδὶ τὸ γουδοχέρι. Καὶ ... περνοῦσε ὁ καιρὸς ἄρχιζε νὰ γίνεται ἀνιαρά, στυγνή, ἀνευρύ... παράξενη. Μιὰ μέρα λοιπὸν ἀπεφάσισα νὰπαλλαγῶ ἀπὸ τοὺς ἐκείνους κυρίους ποὺ εἶχανε πάρει στὸ λαιμό τους τὴ Μαρ... σέζα ... μὲ τὸ θρησκευτικὸ φανατισμό τους. Καὶ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ... ἀντησα τὸ σκῶτο, κοντὰ στὴν ποτίστρα τῆς γέφυρας τῆς Μαρί... τοῦ φάνεξα γιὰ νὰ τὸν φουρκίσω: «Ζήτω ὁ Λούθηρος!» Δὲν ἐ... κιάζετο περισσότερο γιὰ ν' ἀνασύρῃ τὸ σπαθί του. Τὸ ἴδιο ἔκανα κι' ἐγώ, καὶ τ' ἀποτέλεσμα ἦτανε νὰ πετσοκοφτοῦμε. Δη... λαδὴ ... πετσόκοψα ἐκεῖνον...

Καὶ ὁ Ρολάνδος Φερουλλιάκ, λησμονώντας τὴ φτώχεια του καὶ τὰ βάσανα τῆς ἐξορίας του, παίρνοντας φωτιὰ ἀπὸ τὶς εὐθυμες ἀναμνήσεις του, ἄρχισε νὰ γελάῃ μ' ὅλη τὴ δύναμι τῶν πνευμόνων του. Ἀναλογιζοῦμε δὲ πὼς ἂν συγκρίνουμε τὸ γέλοιο του μὲ τὸ θόρυβο ποὺ κάνει μιὰ θηρευτικὴ σάλπιγξ, ἡ παρομοίωσίς μας δὲν θὰ ἦτανε καρτόλαιο.

— Καὶ ὁ ἱππότης Μεϋράν; Τί νέα ἔχετε νὰ μοῦ πῆτε γι' αὐτόν; τὸν ρώτησε ὁ Νοαζύ, γελῶντας καὶ κεῖνος.

— Πολὺ δυσάρεστα, φίλε μου. Δηλαδὴ ἐπανελήφθη καὶ μ' αὐτὸν ἡ ἴδια ἱστορία ποὺ γινε καὶ μὲ τὸνσκῶτο, μὲ κάποια ὅμως τροποποίηση. Αὐτοῦνοῦ τοῦ φάνεξα: «Κάτωδ Λούθηρος!»

(Ἀκολουθεῖ)

Μ' ἐπρόδιδε... ἀλλὰ ὅπως ξέρετε, δὲν εἶμαι καθόλου ζηλότυπος...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ

Ὁ Μπετόβεν καὶ τὸ πάθος του γιὰ τὴ μουσική -ου. Πῶς διηύθυνε τὴν ὀρχήστρα. Τὰ χαστεύκια τοῦ... ἐνθουσιασμοῦ τους. Ὁ Ἀλεβὺ καὶ ὁ σοβατζῆς.

Ὁ Μπετόβεν παθαινόταν τόσο πολὺ μὲ τὴν μουσική, ὥστε, ὅταν ἐτύγαινε νὰ διευθύνῃ ὁ ἴδιος ὀρχήστρα, ἐμαίνετο σὰν τρελλός.

Καὶ ὅσο ἡ μουσικὴ ἔπειζε ἀργὰ ὁ Μπετόβεν μοζευόταν σὰν κουβαρι στὴν θέση του φθάνοντας μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου νὰ γονατίζῃ.

Εἰς τὸ «κρεσέντο» ὅμως τεντωνόταν ξαφνικὰ μὲ ὁρμή, εἰς τὸ «φόρτε» δέ... πηδοῦσε στὸν ἀέρα, βγαζοντας πολλὲς φορές, καὶ μιὰ στριγγιὰ φωνή.

Ἕνα ἀπόγευμα λοιπὸν σὲ κάποιο κονσέρτο τὸ ὁποῖον ἔδινε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα θέατρα τοῦ Βερολίνου, ἐπρόκειτο νὰ παίξῃ ὁ ἴδιος στὸ πιάνο μία τελευταία του σύνθεση ἐν συνοδείᾳ ὀρχήστρας. Ὅταν ἐκάθισε ὅμως στὸ πιάνο καὶ ἄρχισε νὰ παίζῃ ἀφαιρέθηκε καὶ σέ μιὰ στιγμὴ λησμονεῖται ὅτι ἦτο καὶ ὁ ἴδιος ἐκτελεστής, σηκώθηκε ὄρθιος καὶ παρατῶντας τὰ πληκτρα ἐσταύρωσε τὰ χέρια στὸ στῆθος ὅπως ἐσυνήθιζε νὰ κάμῃ ὅταν διηύθυνε τὴν ὀρχήστρα καὶ ἀμέσως κατόπιν τὰ ἐτέντωσε μὲ ὁρμή. Ἡ ὁρμή του μάλιστα ἦταν τόση ὥστε τὰ κεριὰ τοῦ πιάνου πεταχθῆκαν μακρυὰ καὶ οἱ γλόμποι τους θρυμματισθῆκαν. Τὸ κοινὸν φυσικα, βλέποντας τὸ θέαμα αὐτὸ ἔσκασε σὰ γέλοια Ὁ Μπετόβεν, ὀργισθεὶς ἐναντίον τοῦ ἐντοῦ του για τὴν ἀφηρημαδα του καὶ τὴν ἀδεξιότητά του, ἄρχισε τὸ κομμάτι ἀπὸ τὴν ἀρχή.

Γιὰ πᾶν ἐνδεχόμενο ὅμως, ἡ διεύθυνσις τοῦ θεάτρου ἐτοποθέτησε δεξιὰ κι ἀριστερὰ τοῦ μεγάλου συνθέτου, ἀπὸ ἕνα παιδὶ ποὺ κρατοῦσε ἀπὸ ἕνα κερὶ ἐφ' ὅσον τὰ κεριὰ τοῦ πιάνου καθὼς εἴπαμε εἶχαν κατασταφῆ. Ἀλλὰ καὶ τὴ δεύτερη φορὰ, ὁ Μπετόβεν δὲν συγκρατήθηκε. Στὸ ἴδιο σημεῖον τοῦ ονσέρτου του σηκώθηκε ὄρθιος, ὅπως τὴν πρώτη φορά, καὶ... ξανάρχισε νὰ διευθύνῃ τὴν ὀρχήστρα. Παρασυρθεὶς δὲ ἀπό τὸν ἴδιο ἐνθουσιασμὸ ξαναταύρωσε τά χέρια του καὶ τὰ ἐτέντωσε μὲ ὁρμή, καὶ πάλιν... Αὐτὴ τὴ φορά, τὸ πιάνο δὲν εἶχε γλόμπους, βέβαια, γιὰ νὰ σπάσουν. Ἀπὸ τὰ δυὸ παιδιὰ δὲ ποὺ κρατοῦσαν τὰ κεριά, τὸ ἕνα πρόφτασε μὲν καὶ ἔσκυψε· τὸ ἄλλο ὅμως δὲν πρόφθασε καὶ... ἐδέχθη ἕνα ἡ χηρότατο χασνοῦκι ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμένο μουσουργὸ, ποὺ τὸ ἔρριψε χάμω καὶ ποὺ τὸ ἔκαμο νάφίσῃ τὸ κερὶ νὰ πέσῃ ἀπὸ τὰ χέρια του κα νὰ φωνάξῃ ἀπὸ τὸν πόνο:

Φαντάζεσθε τὸ τί ἐπηκολούθησε. Τὸ κοινὸν ἔξέσπασε σὲ ἠχηρὸ τατα γέλοια, ποὺ διήρκεσαν ἐπὶ πέντε λεπτὰ συνεχῶς. Καὶ ὁ ἀτυχὴς Μπετόβεν ἐξενευρίσθη τόσο, ὥστε ὅταν ξανακάθισε στὸ πιάνο, ἔσπασε ἀπὸ τὸ κακό του πέντε ἕως ἕξ χορδές.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτή, ὁ Μπετόβεν δὲν ξαναδέχθηκε νὰ παίζῃ ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ.

***

Τὸν καιρὸ ποὺ ὁ διάσημος μουσουργὸς Ἀλεβὺ ἑτοίμαζε τὴν ἐνορχήστρωση τοῦ περιφήμου μελοδράματός του «Οἱ Σωματοφύλακες τῆς Βασιλίσσης» ἔτυχε μιὰ μέρα, ν' ἀκούσῃ κάποιον στὴν αὐλή τοῦ σπιτιοῦ του, ποὺ τραγουδοῦσε ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ νέον του αὐτὸ μελόδραμα.

Στὴν ἀρχὴ ὁ Ἀλεβὺ ἐξεπλάγη, ἡ ἔκπληξίς του ὅμως αὐτὴ δὲν ἄργησε νὰ μεταβληθῆ σὲ ἀπελπισία.

—Πιεῖ! χάθηκα! σκέφθηκε. Δὲν ἔχω πιὰ ἰδέες... Ἐνόμισα πὼς ἡ μελωδία αὐτή ἦταν δική μου, ἐνῶ ἁπλούστατα ἦταν μία ἀσυνείδητος ἀνάμνησις κάποιου τραγουδιοῦ ποὺ θὰ ἔτυχε κάποτε νὰκούσω. Δὲν συνθέτω πλέον.... ἀντιγράφω!...

Μὲς στὴν ἀπόγνωσί του, ἦταν ἕτοιμος νὰ ρίξῃ στὴ φωτιὰ τὰ χειρόγραφα τοῦ νέου του ἔργου. Τὴν τελευταία ὅμως στιγμὴ ἐσκέφθηκε νὰ καλέσῃ τὸν τραγουδιστὴ ποὺ τοῦ εἶχε κάμει τόσο κακὸ χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃ. Ὁ τραγουδιστὴς αὐτὸς—κάποιος σοβατζῆς ποὺ ἄσπριζε τοὺς τοίχους τῆς αὐλῆς—ἀνέβηκε ἀμέσως στὸ δωμάτιό του.

—Τί τραγοῦδι ἦταν αὐτὸ ποὺ τραγουδοῦσες πρὸ ὀλίγου; τὸν ἐρώτησε μὲ ἀγωνία ὁ Ἀλεβύ.

— Τὶς προάλες κεῖ ποὺ σοβάτιζα κάτι καμαρίνια, στὴν «Ὄπερα», ἄκουσα ποὺ δοκιμάζαν οἱ ἠθοποιοὶ «Τοὺς Σωματοφύλακες τῆς Βασιλίσσης». Κ' ἔκοτε μοῦμεινε ὁ σκοπός!

Ὁ Ἀλεβὺ μόλις ἄκουσε τὴν ἀπάντησι αὐτὴ ἐνθουσιάστηκε καὶ φίλησε τὸν κατάπληκτο ἐργάτη!..